

Vergaderjaar 2007–2008

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

Nr. 8 Herdruk¹

VERSLAG RAAD VAN EUROPA VOORZITTERSCONFERENTIE

Vastgesteld 1 juni 2008

Op 22 en 23 mei jl. vond in Straatsburg de tweejaarlijkse conferentie plaats van Voorzitters van de parlementen van de lidstaten van de Raad van Europa (RvE)². De Voorzitter van de Tweede Kamer nam deel aan deze conferentie en voerde daaraan voorafgaand gesprekken met Nederlandse Europarlementariërs, de Voorzitter van het Europees Parlement, en met de plaatsvervangend Secretaris Generaal van de Raad van Europa. De Voorzitter werd gedurende de reis begeleid door Jos Jochemsen, Hoofd Stafdienst Voorlichting, en Gonnie de Boer, stafmedewerker Griffier. Jan Nico van Overbeeke, Permanent Vertegenwoordiger van het Nederlandse Parlement bij de EU, verleende tevens ondersteuning ter plaatse.

Het programma van het gehele werkbezoek aan Straatsburg en het programma van de conferentie zijn onderaan dit verslag gevoegd, evenals de speech die de Voorzitter bij de conferentie uitsprak.

Donderdag 22 mei 2008

Gesprek met Nederlandse Europarlementariërs

Het Verdrag van Lissabon voorziet in versterking van de bevoegdheden van zowel het Europees Parlement (EP) als de nationale parlementen. De samenwerking tussen de nationale parlementen onderling alsook met het EP zal verder moeten worden verbeterd. Iedereen zoekt nog naar een goede invulling van de toekomstige posities en daarbij is een mentaliteitsomslag onontbeerlijk – de parlementaire instellingen zijn immers geen concurrenten maar vullen elkaar aan.

De verruimde mogelijkheden voor leden van het EP om deel te nemen aan debatten in de Tweede Kamer worden gewaardeerd. Wel is die deelname vanwege de verschillende staatsrechtelijke posities van de parlementariërs nog enigszins onwennig. Een aantal leden van het EP zou daarom ook graag vaker in rechtstreeks overleg treden met leden van de Tweede Kamer, en niet via de regering met hun debatteren.

De leden van het EP volgen de veranderende werkwijze t.a.v. Europese dossiers die de Kamer nu ontwikkelt, enigszins van een afstand. Zij zijn wel kritisch over de huns inziens te grote nadruk die er wordt gelegd op

¹ I.v.m. een correctie van het kamerstukdossier en het toevoegen van de ondertekening. Het eerder gepubliceerde Kamerstuk 30 685, nr. 2 komt hiermee te vervallen.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

de gele en oranje kaart procedures. Verder wijzen zij er op dat het belangrijk is om dossiers van begin tot eind te blijven volgen, een eenmalige interventie is weinig zinvol. Dat betekent wel dat de Kamer selectief moet zijn en vaker zou moeten werken met rapporteurs.

De informele contacten met de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel lopen voor de leden van het EP wat makkelijker dan voor de leden van de Tweede Kamer met de ministeries in Den Haag. Dit met name vanwege de staatsrechtelijke verhoudingen, maar wat ook meespeelt is dat de PVEU de Nederlandse belangen in Brussel en Straatsburg mede behartigt via een lobby bij leden van het EP.

Tot slot wijzen enkele leden van het EP er nog op dat er voor de invulling van de vijf (??) nieuwe grote posten die onder het Verdrag van Lissabon tot stand komen, nu nog alleen namen van mannen de ronde doen. Er zou huns inziens evenwel minstens één vrouw op een hoge post moeten worden benoemd.

Gesprek met Hans-Gert Pöttering, Voorzitter van het Europees Parlement
De Voorzitter van het Europees Parlement was benieuwd naar de stand van zaken bij de behandeling van het Verdrag van Lissabon. Hij vroeg ook naar de implementatie van het verdrag in Nederland, wanneer het zal zijn geratificeerd. Daarbij merkte hij op dat de versterkte rol van het nationale parlement niet moet leiden tot een negatieve benadering, door voorstellen tegen te willen houden.
Voor Nederland is er de zorg om de eigen voorzieningen te behouden, zoals ons specifieke pensioensysteem, gezondheidszorg en recent ook de vrije keuze van schoolboeken.

Het Europees Parlement heeft recent besloten om ook onder het Franse Voorzitterschap twee Gezamenlijke Interparlementaire Bijeenkomsten te houden in het najaar. Voor de een staat de problematiek van migratie en integratie geagendeerd, voor de andere, die in Straatsburg plaatsvindt, het vraagstuk energie. Tijdens het gesprek met de Voorzitter van het Europees Parlement kwam ook naar voren dat deze bijeenkomsten in Nederland meer worden gewaardeerd naarmate ze over concretere onderwerpen gaan. Ook zou het een idee kunnen zijn om moderne technieken zoals video conferenties te gebruiken voor de uitwisseling van standpunten.

De beide Voorzitters hebben verder vooruit geblikt op de bijeenkomst ter viering van 50 jaar Europese Beweging, die een paar dagen later zou plaatsvinden in Den Haag. Zij zullen daar beide aanwezig zijn.

Lunch met Maud de Boer-Buquicchio, plaatsvervangend Secretaris Generaal van de Raad van Europa

Tijdens de lunch kwam het functioneren van de Raad van Europa aan de orde. De Raad van Europa heeft vooral te kampen met een gebrek aan middelen en personeel. Het budget wordt opgebracht door de lidstaten, maar dit is niet voldoende om aan de groeiende activiteiten te voldoen. Met name het Hof voor de Rechten van de Mens, waar het grootste deel van het budget heen gaat, is geconfronteerd met een grote achterstand in dossiers. Een ander gesprekspunt was de ratificatie van verdragen die in het kader van de Raad van Europa worden afgesloten. Nederland loopt achter bij de ratificatie van deze verdragen, onder andere waar het gaat over seksueel misbruik van kinderen. Het Nederlandse parlement is hierbij echter afhankelijk van de regering, die de verdragen aan het parlement moet voorleggen.

Raad van Europa Voorzittersconferentie

Thema 1: «Parliaments and Civil Society»

De meeste sprekers onderstreepten vooral het belang van het voortdurend in contact blijven van parlementen met het maatschappelijk middenveld. Daarbij ging vrijwel alle aandacht uit naar het structureren en organiseren van veelvuldig overleg met (gevestigde) maatschappelijke organisaties. Met name in veel nieuwe democratieën hebben die tot nu toe weinig toegang gehad tot de mechanismes van politieke invloed. De bijdragen van de Voorzitter van de Tweede Kamer en haar collega van het Noorse parlement, de heer Thorbjörn Jagland, vielen dus ook vooral op vanwege de kritische noten die er in werden gekraakt over de mate van representativiteit van maatschappelijke organisaties. Zoals de heer Jagland het verwoordde «those who are not organised, are not represented». Parlementen moeten juist hen die geen stem hebben in het publieke debat opzoeken om ze alsnog een stem te geven. In de oudere, verder ontwikkelde democratieën lijkt zich een nieuw probleem voor te doen, namelijk dat de versnippering en ontzuiling van de maatschappij heeft geleid tot een legitimiteitsdilemma voor maatschappelijke organisaties. Er zullen dus nieuwe methodes van raadpleging ontwikkeld moeten worden, naast de bestaande overlegstructuren.

Overigens viel op dat de sprekers uit het Verenigd Koninkrijk in dit opzicht veel minder problemen signaleerden. Het districtenstelsel blijkt daar wezenlijk bij de dragen aan de worteling van politici in de maatschappij en het gevoel bij burgers dat zij ook echt worden gehoord. Tot slot zij nog opgemerkt dat veel van de Noord en West-Europese parlementen zich actief richten op jongeren. Door middel van jeugdparlementen, stages en workshops wordt getracht kinderen zo vroeg mogelijk kennis te laten maken met de politiek en hen in te laten zien dat hun mening telt.

Raad van Europa Voorzittersconferentie

Thema 2: «National Parliaments and the Council of Europe. Promoting the core values of democracy, human rights and rule of law».

De Raad van Europa zet zich over het gehele Europese continent in voor mensenrechten en democratie. Van de vrijheid van meningsuiting tot de vrijheid van foltering en van de strijd tegen het klonen van mensen tot het tegengaan van de teloorgang van onofficiële talen. De Raad werd in 1949 opgericht als één van de instellingen die moest voorkomen dat een conflict als de Tweede Wereldoorlog nooit meer ontstond. Sindsdien is de Raad uitgegroeid tot een organisatie met 47 lidstaten die zich in de breedste zin van het woord bezig houdt met de bescherming van mensenrechten en het bevorderen van democratie. Ook op parlementair niveau worden er veel activiteiten ontplooid die daar aan bijdragen.

De Voorzitters van parlementen uit jonge democratieën als Azerbeïdjan, Moldavië en Kroatië spraken hun waardering uit voor de actieve rol die de Raad van Europa speelt bij hun democratische ontwikkeling. De Voorzitter van de Eerste Kamer ging met name in op de noodzaak van het steeds weer duidelijk naar voren brengen van de effectiviteit van de activiteiten van de Raad van Europa en het op die wijze vergroten van het nationale en internationale bewustzijn over het belang van die organisatie.

Stafmedewerker Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
N. G. de Boer

woensdag 21 mei 2008

16:00 aanwezig in VIP room Schiphol
17:10 vertrek vanaf Amsterdam
18:20 aankomst te Straatsburg
vluchtnummer KL2045

donderdag 22 mei 2008

11:00 gesprek met Nederlandse Europarlementariërs
12:00 bijwonen plenaire vergadering EP
13:00 gesprek met de Voorzitter van het EP, de heer Hans-Gert Pöttering
13:30 lunch met Maud de Boer-Buquicchio, Plv. Secretaris-generaal van de Raad van Europa (Restaurant Buerehiesel, Parc de l'Orangerie)
15:00 terug naar hotel om op te frissen
16:00 opening RvE Voorzittersconferentie
19:30 diner

vrijdag 23 mei 2008

09:30 hervatting conferentie
13:00 lunch
15:00 hervatting conferentie
18:15 vertrek vanaf Straatsburg
19:30 aankomst te Amsterdam
vluchtnummer KL2044